

ROZMARY POČASÍ V TRNOVÉ A OKOLÍ OD ROKU 1917

(vypsáno z trnovské a krašovické kroniky)

-
- 1917 - zima v tomto roce byla velice krutá, mrazy až -28°C. 9. března napadlý sníh znemožnil dětem jít do školy
-
- 1924 - od jara do žní vydatné deště. Obilí shnilo na polích na stojato i posečené. Stejný osud potkal sklizeň sena a otavy. Voda následkem silných dešťů vystoupila z břehů a zaplavila okolní louky a seno, později i otavu částečně odplavila a zbytek shnil.
-
- 1928/29 - krutá zima. Na Nový rok začal padat sníh a udeřil mráz. Sněhové závěje místy dosahovaly až do korun stromů. Největší mráz naměřený v Krašovicích byl -39°C. Ve stínu se udržel na některých místech sníh až do května. Hodně stromů i zvěře pomrzlo.
-
- 1929 - v květnu a podruhé v červenci postihla krupobití oblast od Krašovic až po Dolní Bělou. Padaly kusy ledu, které odskakovaly od země jako gumové míče. Byla vytlučena všechna okna obrácená proti větru, který kroupy přinášel. Postižení rolníci dostávali od státu podporu buď peněžitou nebo formou obilí nebo půjčky.
-
- 1931 - katastrofální morko. Pršelo od 4 srpna téměř nepřetržitě do začátku října. Obilí na polích rostlo v hrstích i na stojato. Vozilo se do stodol i v dešti a ihned mlátilo. Podzim toho roku byl neobyčejně krásný, všechny polní práce se včas dokončily.
-
- 1933 - 29. července o 1/2 4 hod. odpolední byla silná bouře s krupobitím nad Trnovou. Škoda na obilí 50%, zničeno ovoce i stromy.
-
- 1934 - na podzim velmi teplé počasí. V měsících říjnu, listopadu a prosinci kvetly keře a stromy. Na vánoční svátky kvetly růže. Na některých stromech se vyskytovala i malá jablka.
-
- 1940 - 27. dubna v 5 hod. odpoledne - velká vichřice s krupobitím a silným deštěm způsobila velké škody. Drůbež, která se nestačila schovat, byla ubita. Bouře trvala 1/2 hodiny, mnoho stromů bylo vyvráceno.
-
- 1940 - 16. června - silná bouře v 16.30 hod. odpoledne. Rozlily se oba potoky, celá ves byla zatopena. Bouře trvala až do půlnoci. Všechny cesty byly poškozeny. Cesta vedoucí od polešic cikánka byla úplně zničena /viz. fotografie/.
-
- 1941 - 1. a 3. ledna padal nepřetržitě sníh, kterého napadlo 40 cm, místy až 1 metr. Některé závěje byly 2 metry vysoké.
- 6. a 7. ledna byla nařízena pracovní povinnost k odstranění sněhu ze silnice na celém katastru obce.
- 4. května padal celý den sníh a přitom mrzlo.
- 22. října v 19.30 hod. severním směrem byla vidět polární záře, která trvala cca 1/2 hodiny.
-
- 1953 - 9. května mezi jednou a třetí hodinou ráno napadlo místy až 25 cm sněhu. Sníh přimrzal na kvetoucí stromy a mnoho stromů bylo pod jeho tíhou rozlámáno
-
- 1954 - 11. července se spustil silný déšť, který trval 5 dnů.
-
- 1957 - 31. srpna konec dlouhotrvajícího deště, který trval od 10. června. Více než 7 týdnů trvající déšť značně komplikoval zemědělské práce.
-
- 1963 - 23. března konec kruté zimy. Zima začala začátkem listopadu, mrzlo a padal sníh. Rtuť teploměru klesala hluboko pod bod mrazu a mrzlo i přes den. V lednu dosahovaly mrazy až -28°C. Sníh padal téměř neustále a sněhová pokrývka narostla do nezvyklé síly. Celostátně byla narušena železniční doprava, což mělo za následek nedostatek uhlí nejen pro otop domácností, ale i v továrnách pro výrobní účely.
-
- 1965 - leden byl neobyčejně teplý, v únoru tuhá zima. Od dubna do konce června trvaly nepřetržitě deště, působící velké záplavy, někde i živelné pohromy. V okolí Komárna zaplavil Dunaj více než 50 obcí. Výsadba brambor se prováděla ještě v červenci, sena se nesušila.
-
- 1971 - 20. června velká povodeň, potopena náves - voda ničí a odnáší vše, co jí přijde do cesty. Škody i na obytných staveních.
-
- 1974 - 18. srpna dlouho trvající vedra způsobila silnou bouři s krupobitím od Trnové směrem k Plasům. Vznikly obrovské škody na polích, zahradách a stavebních objektech. Škody na zemědělské úrodě byly v mnoha případech odhadnuty na 100%. V Plasích padaly kroupy o velikosti slepičích vajec.
-
- 1978 - 8. května nezvykle silná noční bouře způsobila v ranních hodinách velkou povodeň v Trnové a okolních obcích. Vzniklo nebezpečí, že se protrhne hráz rybníka v Krašovicích. Přeplněné koryto potoka hrozilo, že voda neprojde pod silničním mostem, což se naštěstí nestalo. Nejzávažnější škody vznikly zatopením veřejných komunikací, dvorů a sklepů některých občanů /viz. fotografie/.
-
- 1985 - Ve dnech 23. a 25. listopadu se přehnala přes území našeho státu vichřice, která přerůstala v orkán. Nárazy větru místy dosahovaly až 160 km za hod. Vichřice zničila velké plochy lesních porostů. Nejvíce starostí s nápravou škod měli pracovníci energetiky. Síla větru v našem kraji přelámala spoustu ocelových sloupů elektrického vedení s vysokým napětím. V naší obci došlo k poškození mnoha střech obytných budov.
-

16. června 1940 se v 16,30 hodin rozpoutala nad naší obcí velká bouře, která trvala až do půlnoci. Voda vystoupila z obou potoků a rozlila se po celé návsi. Všechny cesty byly poškozeny. Cesta vedoucí od poleší „CIKÁNKA“ do vsi k malému mostu byla téměř zničena. Nátrže byly až 2,5 m hluboké. Splavený materiál z cesty odnesla voda na louku pana Fišera č.p. 9.

Oprava cesty trvala do 28. července. Místními občany bylo na opravě odpracováno 762 hodin – zdarma.

Požární nádrž v Trnové vybudovaná v korytě bělského potoka 17. října 1974.

Nezvykle silná noční bouře 8. května 1978 byla příčinou velké povodně v Trnové a okolních obcích. Vzniklo nebezpečí, že se prorhne hráz rybníka v Krašovicích. Přeplněné koryto potoka hrozilo, že voda neprojde pod silničním mostem, což se naštěstí nestalo. Nejvážnější škody vznikly zatopením veřejných komunikací, dvorů a sklepů některých občanů. Zatopena byla též školní zahrada a sousední pole.

Povodeň v roce 1978

Povodeň - jaro 1973

Velké povodně v Čechách

1845 - Vltava zpustošila střední Čechy a Prahu. V Praze u Karlova mostu přesahovala šířka rozbourěného toku jeden kilometr a evakuováno muselo být sedm tisíc Pražanů. Průtok Vltavy dosahoval 4500 m³/s a šlo o vodu více než stoletou.

1848 - Na Labi postihla stoletá voda Ústí nad Labem.

1872 - Berounsko postihly podle kronik největší záplavy. Zahynulo několik desítek lidí, některé vesnice byly úplně zničeny. Voda se na berounském náměstí zastavila na dvou metrech.

vypsáno z krašovické kroniky: "Dne 22. dubna 1872 byla zde následkem průtrže mračen ze soboty na neděli velká povodeň, která celé zdejší údolí zaplavila a do světnic níže stojících domků se vedrala, avšak Bohu díky žádných značných škod nezpůsobila. Hůře a na zle vedlo se v Plassých a Nebřežínách, kde celé domky s lidmi vodou odněšeni byli a v vlnách utunuli. Avšak povodně téhož dne zastihlo celé severozápadní kraje země české, nejvíce trpěly okresy: Žatecký, Královický, Zbraslavský, Hořovický, Rakovnický, Křivokladský, Berounský, Karlínský, Smíchovský, Jesenický, Manetinský, Zbirovský, Podbořanský."

Tragická povodeň z května 1872

(vypsáno z knihy PLZEŇSKO - kapitola hydrologie str.75, autor Jan Kopp)

Jednou z nejtragičtějších povodní za posledních 200 let byla povodeň v květnu 1872. Mohutná povodňová vlna v noci z 25. na 26. května, provázená prudkou průtrží mračen (místy spadlo až 252mm za několik hodin), se přehnala středním a dolním povodím Berounky. Na Plzeňsku bylo zasaženo především Manětínsko, Kralovicko a Rokycansko. Povodeň přišla tak rychle, že lidé nestihli ani odejít z domů, a vyžádala si celkově nejméně 237 obětí. Škody přitom vznikaly nejen v místech vodních toků a pod protrženými rybníky, ale také přímo v krajině, kde se voda ze srážek nestihla vsakovat. Přitom bylo dne 25. 5. 1872 na území Plzeňska zaznamenáno historické maximum intenzivních srážek. Hodnota 237mm byla naměřena v Mladoticích za jednu hodinu (během odpoledne). Srážky byly naměřeny podle dobových zpráv v nádobě stojící venku, která byla naplněna až po okraj (9 palců). Srážkový úhrn z Mladotic je považován za největší doložený hodinový úhrn srážek v ČR vůbec. Podrobně jsou v odborné literatuře popsány příčiny i hydrologické a geomorfologické důsledky tohoto jevu, např. vznik Odlezelského (Mladotického) jezera. Podle hydrologických důsledků je odvozováno, že podobné intenzity srážek se vyskytují průměrně jednou za 500 až 1000 let.

Odlezelské (Mladotické) jezero vzniklo na Mladotickém potoce následkem sesuvu části svahu Potvorovského vrchu. K sesuvu došlo po výše uvedené povodni z 27. na 28. května 1872 v souvislosti s extrémními přívalovými srážkami. Sesuv zasáhl plochu cca 30 hektarů v délce kolem 300 metrů. Vznikla vodní plocha 7ha, maximální hloubka jezera činila 15 metrů. V roce 2003 činila největší hloubka 6,5m a plocha jezera se zmenšila na 4,74ha.

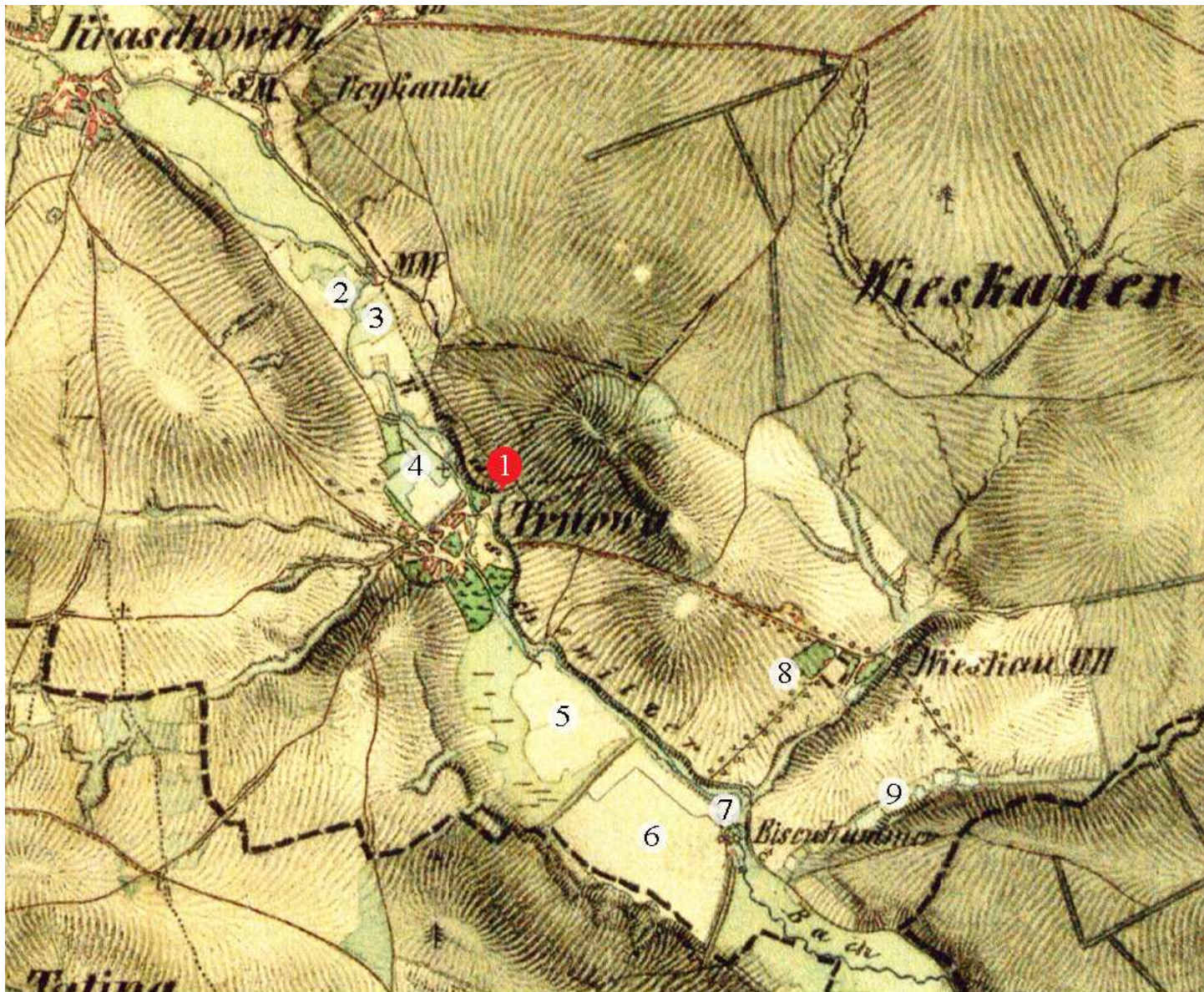
Je otázkou času, kdy se jezerní pánev zaneše natolik, že vodní plocha úplně zanikne, což pravděpodobně nastane za 200 let.

Poznámka k této události:

Je téměř jisté, že následkem této povodně se protrhl rybník pod Trnovou zvaný Dolní.

Na II. Vojenském (Františkovo) mapování z let 1836 – 1852 je tento rybník zakreslen a pamětníci z 20. století si na tuto událost nevzpomínají ani z vyprávění rodičů. Jelikož není zaznamenána žádná jiná velká povodeň, muselo k protržení rybníka dojít v rozmezí let 1852 až 2000 a to odpovídá povodni z roku 1872. Rybník nebyl obnoven a hráz tohoto rybníka zvaná „Stará hráz“ byla rozebrána a zplanýrována ve druhé polovině 20. století.

- 1890 - Stoletá voda na Vltavě. Postižena byla zejména Praha, kde voda strhla tři oblouky Karlova mostu a pronikla až na Staroměstské náměstí; při povodni zahynuly desítky lidí. Průtok Vltavy byl 3975 m³/s.
- 1896 - Stoletá voda na Labi v Ústí nad Labem.
- 1903 - Stoletá voda na Odře a Ostravici.
- 1940 - Prahu zasáhla pětatřicetiletá voda, průtok ve Vltavě byl 3245 m³/s.
- 1954 - Velká povodeň na celém toku Vltavy, při níž se psalo, že Prahu zachránila Slapská přehrada, která byla před dokončením a téměř prázdná. V Praze byla podle kulminačního průtoku tzv. pětadvacetiletá voda. Na Otavě stoletá voda zničila Písek.
- 1980 a 1981 - Při velkých povodních na řece Moravě byla zatopena i část Olomouce.
- 1981 - Řeka Ohře zatopila v 80. letech několikrát okolí Loun. V dubnu 1981 tam byla dokonce padesátiletá voda.
- 1987 - Na Děčínsku zaznamenali na Jílovském potoce stoletou vodu. Nejvíce zasaženy byly obec Libouchec a město Děčín.
- 1990 - V důsledku silných lijáků byly záplavy v květnu na Brněnsku, Rožnovsku a Vyškovsku.
- 1996 - Živelní pohroma způsobená dlouhotrvajícími dešti v květnu zasáhla na Moravě nejvíce Bruntálsko, Opavsko. Břeclavsko.
- 1997 - Největší povodně 20. století postihly v červenci východ České republiky. Velká voda zasáhla Moravu a část východních Čech. Zasaženo bylo 536 měst a obcí ve 34 okresech. Záplavy připravily o život 50 lidí a způsobily materiální škody přes 63 miliard korun. Nejvíce postiženou obcí se staly Troubky na Přerovsku. Povodeň vyhnala z domovů na 80 000 lidí, z toho více než 10 000 jich kvůli vodě zůstalo bez střechy nad hlavou.
- 1998 - Červencové záplavy postihly území o rozloze zhruba 100 čtverečních kilometrů ve východočeských okresech Rychnov nad Kněžnou a Náchod. Zaplaveny tam byly tři desítky obcí. Nejpostiženější obcí byl Kounov. Během záplav utonulo šest lidí, jeden záchranář zahynul při dopravní nehodě. Evakuováno bylo na 800 obyvatel, celkové škody činily dvě miliardy korun.
- 2002 - Nejničivější povodně v novodobých dějinách postihly v srpnu 2002 zejména Prahu (podle vodohospodářů zde průtok Vltavy dosáhl úrovně pětisetleté vody, průtok v době kulminace činil více než 5000 m³/s) a kraje Středočeský, Jihočeský, Plzeňský, Karlovarský, a Ústecký. Celkem záplavy zasáhly deset krajů, 31 okresů, 753 obcí, poškozeno bylo 260 mostů a řada silnic. Nejtragičtěji skončily jihočeské Metly a středočeské Zálezlice, které velká voda téměř vymazala z mapy. V důsledku záplav přišlo o život 17 lidí. Srpnové záplavy způsobily podle vlády majetkové škody za více než 73 miliard korun.
- 2006 - Vydatná deště zvedly hladiny českých a moravských řek. Stav ohrožení trval na zhruba 60 místech republiky. Rozvodněné toky zaplavily pole, zahrady a domy. Nejvážnější situace byla na jihu Moravy a Čech. Evakuovány byly tisíce lidí, například ve Znojmě, Vranově nad Dyjí, Ústí nad Labem, Hřensku a dalších místech. Záplavy si vyžádaly čtyři oběti.

II. vojenské mapování - Františkovo, 1836-1852, měřítko 1: 28 800

1 - obec Trnová u Plzně

2 - mlýn mezi Trnovou a Krašovicemi zvaný "Mlýnec" - ukončil činnost koncem 20. století

3 - bývalý rybník nade vsí - viz. Trnová - část obce "Rybník"

4 - bývalý rybník za vsí - viz. Trnová - část obce "Rybník"

5 - bývalý rybník zvaný Dolní - zrušen na přelomu 19. a 20. století

6 - rybník zvaný Labutí, Hamr, Vísecký - viz. Vísecký rybník - Trnová část obce "Víska"

7 - bývalá kovárna na vodní pohon Hamr - zbourána v roce 1935, cca 60 m vpravo stával kdysi mlýn (na místě dnešní vodárny)

8 - zámek Víska - 1690 postaven poplužní dvůr, po roce 1804 přistavěn zámek

9 - rybníčky na "Čábalkách"